

eenige antwoord leek op de scheur, die getrokken is door de „synode“ dergenen, die meenen, Gode een dienst te doen door binding, uitwerping, en wat dies meer zij.

Wie weet, hoe sterk de wet der traagheid is in haar werking, zal niet anders dan dankbaar kunnen zijn, dat zoo groot aantal zich uitsprak voor de waarheid, dat de vrijgemaakte kerken de voortzetting van de Gereformeerde Kerken zijn. Bij andere reformaties waren de verhoudingen veelal ongunstiger. Er is heel wat noodig, om de menschen op te doen staan uit de houding, die den minsten weerstand vraagt, en het nemen van een sprekende beslissing uitstelt of terzijde stelt.

Bij elke reformatie behoudt de partij, die haar menschen kan „troosten“ met de gedachte, dat zij niets hebben te doen (ook al is het hier een hersenschim, omdat in de Kerk iedereen wat doet) de grootste getallen. Ze zal daardoor het nadeel van de innerlijke verzwakking lijden, terwijl de anderen de sterke figuren meenemen. Maar omdat het getal haar denkvormen bepaalt, daarom is deze groep gauw „getroost“. Wij voor ons staan verbaasd, dat ondanks zooveel dat tegenwerkte, en ondanks zooveel misleidende propaganda en tactisch voorbereide vergaderings-suggestie, toch zooveel verenigingen den moed getoond hebben om „neen“ te zeggen tot wat ongerechtigheid is in hart en nieren. Het fatale van heel den kerkstrijd is, dat we nu eenmaal geen zier respect kunnen hebben voor het doen der uitwerpende „synode“.

Mogen de verenigingen, die haar karakter bewaard hebben, zich voortaan vrij ontwikkelen, en zich troosten, dat juist in de leidende bondsinstanties het aantal vrijgemaakten zoo groot was. Dat zegt ons meer troostend, dan de getallenbeijfening ter zake van de vergadering, bovenbedoeld.

K. S.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater.

Hoe men de zaak ook keert of wendt, wij hadden tot nu toe in ons land na de bevrijding een dictatuur, een ministerie, dat geregeerde zonder verantwoordelijk te zijn aan een goede volksvertegenwoordiging.

Wij keerden in onzen grooten vooruitgang terug tot de dagen van vlak na de bevrijding van het Fransche juk, alleen uiteraard gemoderniseerd.

Dat spreekt nergens sterker uit, dan uit het feit, dat wij hebben een regeeringsvoorlichtingsdienst, een regeeringscourage, een instelling die moet zijn regeerings- en regeeringsoor.

Het is precies het propaganda-ministerie van Goebbels. Met dit verschil, 't welk uiteraard niet zonder betekenis is, dat in plaats van het duivelsch-geniale getreden is de vlakheid van een paar fatsoenlijke menschen. Maar een dictatuur van fatsoenlijke menschen is ook een dictatuur.

De directeur van den Regeeringsvoorlichtingsdienst heeft in het jongste nummer van zijn orgaan „Commentaar“, deze instelling trachten te verdedigen tegen allerlei bezwaren.

Hij komt er natuurlijk tegen op, dat zijn werk zoo iets zoude zijn als dat van Goebbels in Duitschland en Janke hier.

Hij zegt: allerlei verhalen doen de ronde, die niet juist zijn. Zoo, dat de instelling twee miljoen zou kosten. Dat is niet waar. Punt.

Zoo, zoo, gaat dat zoo makkelijk?

Nu vervolgt dan de directeur: het zaakje kost een aardig duit, dat stem ik toe, maar u krijgt ook waar voor uw geld.

Als 't u blijft — mijnheer zegt het zelf.

Wat is dan het doel van den regeeringsvoorlichtingsdienst? Een rechtstreeks verband te leggen tusschen u — dat zijn dan wij arme schapen, die van niets weten, vergeleken met de groote heel en half socialisten van onzen tijd — en de overheid, want de overheid heeft er behoefte aan, dat het volk weet, waarom zij zus en zo handelt en niet anders handelen kan.

Nu — dat zei Goebbels ook, zij het met ietwat andere woorden.

Zeker, zegt de directeur, die waar voor ons arme geld geeft, hij moogt het met de regering oneens zijn en ook daarover discussieeren, maar op een gezonde basis. D.w.z. nadat hij eerst oogen en ooren ontvangen heeft van de regering.

Als ons volk zijn vrijheden lieft, dan zorgt het dat al deze revolutionaire manieren zoo spoedig mogelijk verdwijnen.

De minister president heeft geklaagd: men smijt met het geld. Welnu, laat men dan heel dezen rommel opdoeken. De regering kan spreken met de volksvertegenwoordiging. En dat is voldoende.

Wij zien uit de manieren, die het huidige kabinet volgt, dat wij nog leven in een revolutionairen tijd.

Trouwens, dat spreekt ons toe uit heel het gebeuren in de wereld. En wij mogen niet voorbij zien hoe moeilijk de taak is der overheden in onzen chaotischen tijd.

Maar hoe beter wij dit beseffen, des te meer mogen wij hiden om overheden, die uitgaan van de goede beginselen, die de werkelijkheden van het leven kunnen zien.

Zeg, dat de mensch goed is, en roep van de rechten van den mensch, die, als de mensch goed is, inhouden, dat ook de staat en de maatschappij goed moeten zijn, die zelfs dit inhouden, dat het een kleine moeite moet wezen om alles goed te maken, en ontevredenheid is het dagelijksch voedsel voor den menschelijken geest, en opstand en staking en revolutie zijn aan de orde van den dag.

Maar belijd, dat de oordeelen Gods op de aarde zijn om de zonde van ons geslacht, om het verwerpen van het Woord Gods; belijd, dat de mensch gevallen is, van nature is een hater van God en zijn naaste, en elken morgen als gij het leven inkijkt, ziet gij onder allen druk toch nog de onverdiende zegeningen Gods.

Dan valt het altijd nog weer mee. Door Gods goedheid over ons.

En meent men nu, dat deze levenshouding tot werkeloosheid zoude brengen, tot het nalaten van elk streven tot verbetering van het staats- en maatschappelijk leven, de praktijk heeft het anders en beter doen zien.

De ontevredenheid is een stimulans, die verderft; de gehoorzaamheid aan Gods geboden, tegen het kwade te strijden in eigen hart en in alle leven, spant juist de veerkracht tot herstel.

Ontevredenheid op grond van het feit, dat de mensch goed is, wekt overal de revolutie, die niet tot stilstand kan komen; wij zien het rondom ons heen.

Gehoorzaamheid aan Gods gebod werkt de reformatie, en die is naar Burke's woord een afwending van het kwade en een zich keeren tot het goede.

Daarom heeft ook de Reformatie der 16e eeuw Europa van de revolutie verlost.

Daardoor heeft de Calvinistische reformatie ons de constitutioneele goederen kunnen schenken, die thans weer in zoo groot gevaar zijn.

Wat was de kracht der Reformatie?

Allereerst dit, dat de volken weer leerden verstaan en bidden de eerste bede, die Europa verloorde uit de slavernij van het heidendom, de kreet van den stokbejaarder: lieve heeren, wat moet ik doen om zalig te worden.

Maar ook daarna, dat de eisch van het Woord Gods weer werd gezien en gevolgd, de soevereiniteit van den Drieëenigen God werd erkend, en de kracht van het verbond, dat alle leven beheerscht, werd beleiden en beleefd.

Wat de ernstige vraag om verlossing betreft, merkte dr Kuyper eens op, dat het Calvinisme, juist om zijn diepe schriftuurlijke opvatting van de zonde, staat en volk kon redden, en staatsvormend kon werken.

Wat dit laatste betreft is er tot zelfs in onzen tijd van ongelooft weinig tegenspraak.

Men geeft dan Calvijn eer te veel dan te weinig.

Ik denk nu aan een niet lang geleden verschenen Engelsch werk over den reformator van Schotland, John Knox. De schrijver is Edwin Muir, waarlijk geen Calvinist, die van Calvijn's zgn. tyrannie in Genève geen kwaad genoeg kan zeggen en van het gereformeerd belijden niet veel verstaat.

Van Calvijn's „Institutie“ zegt hij echter: het werk vormde de karakters van groote mannen en veranderde het lot van volkeren. Het gaf de discipline, die Willem den Zwijger Coligny, Cromwell en Knox maakte tot de mannen, die zij waren, redde de Nederlandsche republiek, deed Engeland worden tot de grootste macht in Europa, grondvestte den Amerikaanschen statenbond en veranderde Schotland in een puriteinsch land, wat het nog is ten huidige dagen.

Dan volgt ook, dat het boek inspireerde tot revoluties en tyranniën, de geboorte van het kapitalisme bevooroordeeld enz.

Hoe men nu over dit alles ook moge denken, aan de kracht ten goede voor de volksvrijheden kan geen goed historicus twijfelen.

Wij zullen nimmer zeggen: dat was het werk van Calvinisten, want menschen bedervten altijd weer hun weg. Het gaat hier om de kracht van een beginsel.

Verwerp het Woord Gods, proclameer de rechten van den mensch, zeg dat hij goed is, en er kan geen kennis zijn van gezag of vrijheid bij overheid noch bij volk.

Het gezag der overheid vindt geen enkel grond, de rechten van een volk missen elk fundament.

Als er iets is, dat door de historie van Europa der laatste eeuwen duidelijk is geworden dan is het dit.

Onze humanisten mogen telkens weer hun kaartenhuis bouwen, nu eens op een papieren grondwet — zoals nog weer in onze eeuw in Duitschland met Weimars weigend product —, dan op een socialistische internationale of op een bekwaame diplomatie, daarna weer op een socialistisch oppervlakkig idealisme, of op een volkenbond of handvest, dat God niet kent, het is alles vruchteloos en loopt altijd weer uit op verarring en chaos, waarin alleen dan weer een verschrikkelijke dictatuur, een vreeselijke tyrannie orde kan scheppen, maar een orde, die den mensch verlaagt tot een slavernij, die geen enkele vrijheid, hoe gering ook, meer toelaat, maar hem maakt tot een machteloos nummer in de gemeenschap van den absoluten staat.

Als er geen bekeering komt, wat wacht dan de wereld van dezen tijd?

Revolutie op revolutie, zooals nu door communistisch gestookt allerwege staking op staking volgt, terwijl de domste onder ons behoort te begrijpen, dat alleen rustige arbeid ons baten kan.

En het gevaar ligt nog niet allereerst bij het volk, maar allereerst bij de overheden, die niet meer weten wat gezag is, en altijd weer meenen het monster der revolutie met suikerklontjes te kunnen temmen.

Wij zien het ten aanzien van Java, mee door de houding van de geallieerden, dat moeten wij aanstonds toegeven.

Als wij met dr Colijn over deze dingen spreken, stond hij gewoonlijk op, om duidelijk te maken hoe het in deze dingen gaat.

De revolutionair begint zijn actie, er komt roering onder een deel van het volk, de overheid staat met afwijzend gebaar, maar wijkt ondertusschen terug. En dan deed dr Colijn een aarzelanden stap terug. Dat, zoo zeide hij, verwondert den revolutionair, kweekt zijn overmoed, en hij komt met nieuwe eischen. Weer volgt van de overheid een stap terug. De revolutionair wordt er zelve bang van, maar nu drijft een wild geworden massa hem voort. Als de van God gegeven macht om het kwade te bedwingen, terugwijkt, wordt een volk wild. De revolutionair begint al meer te vragen, de gezagsdragers missen al meer den moed om staande te blijven, en zoo zinkt het geordend staatsleven in. Dat is het beeld van alle revolutie.

Vooral in onzen tijd is het zoo, dat, als een overheid geen moment wijkt inzake de gezagshandhaving, zij over meer dan voldoende middelen beschikt, om alle revolutionaire misdaad te keeren.

Maar een heel of half socialistisch bewind mist de kracht om het gezag te handhaven, omdat men niet weet wat gezag waarlijk is.

Dat is het groot gevaar van onze dagen. En daarom hebben wij antirevolutionairen de roeping om met meer kracht van overtuiging dan ooit te voren onze beginselen te verdedigen, die wij ontvingen als vrucht der Calvinistische reformatie, d.w.z. als een vrucht van het gehoorzaam huigen voor de Schrift en het leven uit het Woord voor heel ons werk op alle levensgebied, voor de kerk, den staat en de maatschappij. Dan alleen is handhaving van gezag en recht en vrijheid waarlijk in goede harmonie mogelijk. Dan wordt voor allen levenskring ruimte gegeven, om zich te ontplooiën naar de ordonnantien Gods.

En over de kern nu van de kracht, die het Calvinisme eens kon openbaren toen het waarlijk gehoorzaam was in den weg Gods, mogen wij wel gedurig nadenken. Om te zien, wat ook voor onzen tijd het eenig noodige is.

Met hartelijke groeten en heilbede,
uw toegenegen MARNIX.

UIT DE HISTORIE

„Oud A“ in den ban gedaan.

Dr Aalders heeft nog pas zijn Amerikaansche vrienden willen wijs maken, we volgen zijn eigen dialect, dat de meening van „Oud A“ door zijn „synode“ heeltemaal niet zou zijn verbanen. Dr J. Ridderbos betoogt het zelfde. Om van dr den Hartogh maar heeltemaal te zwijgen.

Wij daarentegen houden vol, dat in heel de bindingsaffaire, en niet het minst in die brute en domme afwijzing van „cand.“ Schilder op de manier, waarop deze zwart op wit is aangediend als goddelijke(!) daad van kanselbeveiliging, duidelijk wordt, dat de opinie van „oud A“ voortaan verboden waar is bij de synodocraten. Hun leer, dat de sacramenten een inwendige aanwezig genade verzegelen, indien zij waarlijk sacramenten zijn, gaat immers openlijk tegen „oud A“ in. We hebben dat reeds bewezen uit Stelling IV der A-groep in 1905; welke stelling duidelijk NEEN zegt waar de synodocraten een JA vorderen; wie neen zegt (als „cand.“ Schilder) wordt door de promoveerende(!) heeren v. d. V.U. en hun Kamper volgelingen in strijd met de belijdenis genoemd! Dat zijn toch naakte feiten! Maar we kunnen ook nog eenige andere stemmen laten hooren.

Zoo zegt H. de Cock, de eerste Kamper dogmaticus, b.v. in zijn: „De Leer der Wedergeboorte volgens de Gereformeerde Kerk“, Kampen, 1892, bl. 14:

„Is de doop het zegel der wedergeboorte en heeft God gewild, dat dit zegel gedrukt zou worden op de kinderen der geloovigen, dan moet men uitgaan van de veronderstelling, dat de gedoopte kinderen, of liever, de kinderen der geloovigen uitverkoren en wedergeboren zijn. Doch de Gereformeerde kerk leert niet, dat de Sacramenten zegelen zijn der wedergeboorte. Zij zegt in het antwoord op de 66ste vraag van den Catechismus: „dat de Sacramenten zijn heilige zichtbare waartekenen en zegelen van God ingesteld, opdat Hij ons door het gebruiken derzelfde, DE BELOFTE DES 'EVANGELIUMS' des te beter verstaan geve en VERZEGELE“. De belofte des Evangeliums en niet persoonlijke wedergeboorte wordt belekend en verzegeld“.

Even verder, bl. 15:

„'t Is inderdaad haast onbegrijpelijk hoe het mogelijk is dat er kunnen zijn, die zich Gereformeerd noemen en toch tegenover deze woordelijke en voort geen tweeërlei uitlegging vatbare verklaring van de Belijdenis en den Catechismus kunnen beweren, dat de wedergeboorte door den doop wordt verzegeld“. Wat verzegeld wordt zijn de beloften Gods en niet zij, die het Sacrament of het zegel ontvangen“.

Op bl. 16:

„Nu het Sacrament de belofte verzegelt en niet de personen, die het ontvangen, worden alleen zij den zegen deelachtig, die de belofte geloovig aannemen, of ook zij, aan wie God de beloofde zaak schenkt, voordat zij nog kunnen gelooven“.

Op bl. 16 nogmaals:

„Het (sacrament) blijft hetzelfde of een Eran dan wel een Jacob, of een Petrus dan wel een Judas het ontvangt. Niet ons geloof maakt het Evangelie tot Evangelie; het is het in zichzelf. En zoo ook het Sacrament. Het wordt het niet door ons geloof, maar is het door Gods instelling“.

Op bl. 22:

„Bij de bediening van het Evangelie en die der Sacramenten heeft de Kerk en hebben hare bedienaren niet te vragen naar de verkiezing en de wedergeboorte. Geen van beide mag bij de bediening uitgangspunt wezen... 't Is mij thans genoeg zoo ik de lezers mag hebben overtuigd, dat de Gereformeerde Kerk zoomin de vooronderstelde verkiezing als de wedergeboorte erkent als de onmisbare voorwaarde voor de bediening der Sacramenten“.

Van ds W. H. Gispens Sr. (den „ouden“ Gispens, wel te verstaan, treffen we in zijn boek „De Geloofsbelijdenis der Nederl. Geref. Kerk“, met aantekeningen nog wel van dr K. Dijk, 6e druk, Kampen, 1932, op bl. 228, deze uitspraak aan:

„Nergens in onze Belijdenis wordt rechtstreeks gezegd: de sacramenten verzegelen alleen de uitverkorenen, en evenmin: zij verzegelen de gansche zichtbare Kerk. EIGENLIJK GESPROKEN VERZEGELEN ZIJ GEEN VAN BEIDE; zij zijn verordend om zijne (Gods) BELOFTEN te verzegelen AAN ONS. De vraag is dus niet: WIE worden verzegeld? Maar: WAT wordt verzegeld? En het antwoord is: de BELOFTEN des Evangeliums“.

Op bl. 239:

„Filippus heeft aan Simon den Toovenaar hetzelfde gegeven wat hij gaf aan den kamerling van Candacé. En zoo is het nog met de dienaars. De doop van

Simon wasschijn- scher had denzelven de in d terwil d in den d H. Geest

Op bl. 242:

„Niet individue Gods zijn kinderen,

Op bl. 241:

„Indier van een het best zijn, eer formeerd en belof genade“

Hoezeer d drukkingen t wel uit zijn der wederd schiedenis v scheid tussc en Katholiel Gispens den aan te scha Pieters „Het 1866“. Belan te laten vo van de H.H.

In zijn str Littooy (Het 1880, bl. 42)

„... kenen e verkiez dachte i krachtig werkte; dienen i beter te

Even later, „Maar sacrame ze aanb met de lotte, di aan de afmalen

Op bl. 45:

„... maar d Heere a en verz hangel

Met het l de oudere i gemeene o rjode tussc Zulk bewer periode d als ze war en tastend dogmatisch zijn met de de Afgesch stem gehoo geciteerde uit de pole een ander chismus, in schrift, dat

„de ve uitwen verzegv nooten

en op bl. 1 iets liet on

„Oo zij voe wordt, den, on is door tus. Op allen, niet, e lotte a het nie onders

We beh- Haar gebre komt in sta die immers toogt, dat wat, ten a-niemand a dat Hij zc grovigheid beweerde

„opping in was; haar zelf reeds-plaatste v (taaf), en beperkt.

Maar da zich, met overtuigir den tijd - wel dege, mocht he gen uit d deze stelli zien voor

En deze node“. H